

***Podsumowanie wyników naborów wniosków do Programu LIFE
w roku 2024 oraz naborów w roku 2025, a także dotychczasowe
i planowane działania NFOŚiGW w zakresie wsparcia wnioskodawców LIFE***

Spis treści:

1. Streszczenie
2. Informacje ogólne o Programie LIFE w Polsce
3. Wyniki naborów LIFE 2024 i informacja dotycząca zawartych umów
4. Nabory LIFE 2025
 - 4.1. Nabory do KE 2025
 - 4.2. Inkubator wniosków LIFE 2025
 - 4.3. Nabór wniosków o współfinansowanie przedsięwzięć przez NFOŚiGW w 2025 r.
 - 4.4. Współfinansowanie projektów LIFE przez NFOŚiGW w latach 2021-2025
 - 4.5. Porównanie naborów KE 2024 i 2025
5. Realizacja projektów LIFE w Polsce w latach 2008-2025
 - 5.1. Projekty LIFE dofinansowane przez NFOŚiGW
 - 5.2. Kontrola projektów LIFE
6. Działania Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE w 2025 r
 - 6.1. Realizacja Projektu Budowania Potencjału LIFE – umowa pomiędzy KE i NFOŚiGW
 - 6.2. Prezentacje na temat Programu LIFE na konferencjach
 - 6.3. Webinaria informacyjno-szkoleniowe organizowane przez KPK LIFE
 - 6.4. Konsultacje wniosków do KE
 - 6.5. Pozostałe aktywności KPK LIFE
 - 6.6. Działania planowane do zrealizowania w 2026 r.

1. Streszczenie

- Niniejsza informacja stanowi wypełnienie obowiązku wynikającego z postanowień:
 - art. 6 pkt 11 *Porozumienia w sprawie wdrażania Instrumentu Finansowego LIFE+ pomiędzy Ministrem Środowiska a NFOŚiGW* z dnia 05.09.2008 r., zmienionego *Aneksm nr 1* z dnia 07.05.2010 r.,
 - art. 5 pkt 1 *Porozumienia w sprawie współpracy w zakresie wsparcia wdrażania programu działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE, ustanowionego na lata 2014-2020* z dnia 28.02.2014 r.
 - art. 5 pkt 1 *Porozumienia w sprawie współpracy w zakresie wsparcia wdrażania Programu działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE, ustanowionego na lata 2021-2027* z dnia 15.10.2021 r.
- W latach 2021-2025, łączny koszt całkowity realizowanych w Polsce i współfinansowanych przez NFOŚiGW, krajowych i zagranicznych projektów LIFE wyniósł ponad 193 mln euro.
- W naborach wniosków LIFE, przeprowadzonych przez Komisję Europejską w roku 2024, wnioskodawcy z Polski złożyli 55 wniosków. Zakończyły się one wyborem w 2025 r. 6 polskich projektów LIFE, w tym 3 NAT, 2 CLIMA, 1 CET. Ponadto w 2025 roku KE dofinansowała 18 zagranicznych projektów LIFE z udziałem polskich partnerów: 3 NAT, 3 ENV, 2 CLIMA, 10 CET.
- W naborach wniosków LIFE w roku 2025 do KE złożonych zostało 40 wniosków z Polski dotyczących projektów standardowych, 4 z zakresu przejścia na czystą energię i 7 projektów strategicznych. Ponadto 220 polskich podmiotów uczestniczyło w naborach, jako partnerzy w projektach zagranicznych. Ostateczne wyniki oceny znane będą w połowie 2026 r.
- W roku 2025 r. kontynuowano realizację Projektu Budowania Potencjału LIFE. Zrealizowano m.in.: kolejne dwudniowe Dni informacyjne LIFE, konferencję „Finansowanie ochrony środowiska z Programów UE”, 4 warsztaty praktyczne z przygotowywania projektów LIFE, 6 webinarów dla wnioskodawców, szkolenie dla pracowników PIFE, książkę pt. „Polskie Projekty LIFE”. Realizacja projektu zakończyła się 31 stycznia 2026 r.
- Nabór, prowadzony przez NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego „Współfinansowanie Programu LIFE”, na dofinansowanie w 2025 r. wniosków do KE do Programu LIFE został otwarty 18 czerwca 2025 r. (podstawowy i uzupełniający) i potrwa do 30 grudnia 2026 r.
- W zakresie współfinansowania przez NFOŚiGW projektów LIFE w latach 2021-2025 zawarto 48 umów dotacji na łączną kwotę 286 mln zł, co pozwoliło polskim beneficjentom pozyskać z Programu LIFE dotacje KE o łącznej wartości 115,7 euro.
- Nabór do Inkubatora Wniosków do Programu LIFE trwał od 26.02. do 16.05.2025 r. Wpłynęło 14 wniosków o dofinansowanie: 4 wnioski zostały ocenione negatywnie w zakresie kryteriów formalnych, 2 wnioski otrzymały ocenę negatywną w zakresie kryteriów jakościowych. 8 wniosków spełniło zarówno kryteria formalne, jak i jakościowe. Zawarto 6 umów, a dwóch wnioskodawców wycofało się.

2. Informacje ogólne o Programie LIFE w Polsce

NFOŚiGW włączył się w realizację Instrumentu Finansowego LIFE+ w 2008 r. Na podstawie zawartego porozumienia z Ministrem Środowiska (*Porozumienie w sprawie wdrażania Instrumentu Finansowego LIFE+ pomiędzy Ministrem Środowiska a NFOŚiGW z dnia 5 września 2008 r.*), NFOŚiGW przyjął funkcję Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE+ oraz instytucji współfinansującej projekty LIFE+, zapewniając dofinansowanie przedsięwzięć ze środków krajowych oraz pomoc merytoryczną w przygotowaniu wniosków składanych do KE w ramach Programu LIFE i przez KE ocenianych.

W perspektywie 2007-2013, w ramach Programu LIFE+, dofinansowanie Komisji Europejskiej uzyskało 66 projektów standardowych realizowanych na terenie Polski, o łącznym koszcie całkowitym 618,52 mln zł i dofinansowaniu NFOŚiGW w formie dotacji wynoszącym 259,14 mln zł. Od naboru 2008 r., w którym NFOŚiGW włączył się we wdrażanie LIFE+, Polska pozyskała ze środków LIFE+ 91 % alokacji krajowej tj. 80,7 z 88,3 mln euro.

W perspektywie 2014-2020 Polska pozyskała środki w wysokości ok. 75 mln euro na realizację 28, dofinansowywanych przez NFOŚiGW, krajowych projektów LIFE. Dodatkowo około 3,5 mln euro zostało przyznane na realizację, współfinansowanych przez NFOŚiGW, projektów zagranicznych. Istotne pozyskanie środków nastąpiło w ramach 4 projektów zintegrowanych, na realizację których uzyskano kwotę 40,5 mln euro. Łączny koszt całkowity, realizowanych w Polsce i współfinansowanych przez NFOŚiGW, krajowych i zagranicznych projektów LIFE wyniósł ok. 544 mln zł.

Kontynuacją Programu LIFE, w perspektywie 2021-2027, jest *Program działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE*, ustanowiony Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 29 kwietnia 2021 r. Wdrażanie Programu podzielono na dwa okresy rozliczeniowe, w ramach których przyjmowane są tzw. Wieloletnie Programy Prac, definiujące zakres wdrażania LIFE w danym okresie.

Korzystając z doświadczeń lat 2008-2020, w dniu 15.10.2021 r. NFOŚiGW podpisał z Ministrem Klimatu i Środowiska Porozumienie w sprawie współpracy w zakresie wsparcia wdrażania Programu działań na rzecz środowiska i klimatu LIFE ustanowionego na lata 2021-2027. Aktualnie obowiązujące Porozumienie określa, m. in., iż: „*Biorąc pod uwagę określony ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.), cel działania Narodowego Funduszu (w szczególności art. 400b ust. 1) oraz wynikające z art. 400q ust. 2 tej ustawy zalecenie prowadzenia przez Narodowy Fundusz gospodarki finansowej w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną (...)*” do zadań NFOŚiGW należy: „*zapewnienie możliwości ubiegania się o współfinansowanie ze środków krajowych projektów LIFE, które są zgodne z krajowymi dokumentami strategicznymi w obszarze ochrony środowiska i klimatu, na zasadach określonych we właściwym programie priorytetowym Narodowego Funduszu*”.

W ciągu czterech lat obowiązywania Wieloletniego Programu Prac LIFE, tj. w latach 2021-2025, Polska osiągnęła zakładany przez NFOŚiGW cel pozyskania 4,3 %¹ budżetu przeznaczanego w LIFE na dotacje, zostając tym samym beneficjentem netto Programu LIFE w Wieloletnim Programie Prac. By osiągnąć ten cel, w trakcie pierwszych 4 lat obowiązywania Programu, należało pozyskać dla Polski co najmniej 101,3 mln euro. Tymczasem, wyniki naborów wskazują, że w wyniku naborów 2021-2024 Polska

¹ Wg informacji z Ministerstwa Finansów z lipca 2021 roku udział Polski w finansowaniu budżetu UE w latach 2021-2027 jest prognozowany na ok. 4,3%, podczas gdy w latach 2014-2020 wyniósł 3,3%.

uzyskała dofinansowanie z LIFE w wysokości ponad 135 mln euro. Stało się to w dużej mierze dzięki zaakceptowaniu przez KE 4 strategicznych projektów LIFE, które pozyskały łącznie kwotę ok. 56,3 mln euro. Łączny koszt całkowity, realizowanych w Polsce w tej perspektywie finansowej i współfinansowanych przez NFOŚiGW, krajowych i zagranicznych projektów LIFE wyniósł ponad 193 mln euro.

3. Wyniki naborów LIFE 2024 i informacja dotycząca zawartych umów

Nabory wniosków do KE o dofinansowanie w 2025 r. były czwartą serią naborów w ramach perspektywy finansowej 2021-2027. Z przekazanych w 2025 r. przez Komisję Europejską statystyk naborów LIFE 2025 wynika, że łącznie złożonych zostało 40 wniosków z Polski dotyczących projektów standardowych, 4 z zakresu przejścia na czystą energię, 7 projektów strategicznych. Ponadto 220 polskich podmiotów uczestniczyło w naborach jako partnerzy.

Nabory 2024 zakończyły się wyborem w 2025 r. 6 polskich projektów LIFE, w tym 3 NAT, 2 CLIMA, 1 CET. Ponadto KE dofinansowała 18 zagranicznych projektów LIFE z udziałem polskich partnerów: 3 NAT, 3 ENV, 2 CLIMA, 10 CET.

Udzielone w 2025 roku wsparcie NFOŚiGW obejmuje projekty z naborów 2022, 2023 i 2024 r., dofinansowywane przez KE, którym Zarząd NFOŚiGW przyznał dofinansowanie. Zestawienie przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Zestawienie projektów z naborów 2022, 2023, 2024 r. dofinansowywanych przez KE i NFOŚiGW w 2025 roku (dla środków KE przyjęto kurs przeliczeniowy 4,70 PLN/EUR)

Lp.	Nazwa Wnioskodawcy	Tytuł przedsięwzięcia	Rodzaj projektu	Całkowity koszt [PLN]	Kwota dof. ze środków KE [EUR]	Kwota dof. ze środków KE [PLN]	Kwota dof. ze środków NFOŚiGW [PLN]
NABORY 2022							
1	PROZON Fundacja Ochrony Klimatu	Wdrożenie modelu biznesowego gospodarki o obiegu zamkniętym do ponownego użycia zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	ENV	16 430 514	2 097 512	9 858 306	2 333 639
2	Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytutem Chemii Przemysłowej imienia Profesora Ignacego Mościckiego	Zarządzanie ryzykiem związanym z chemikaliami i ocena rozwiązań alternatywnych: narzędzia i najlepsze praktyki wspierające gospodarkę o obiegu zamkniętym, tworzenie bardziej zrównoważonych produktów i unikanie niefortunnego zastępowania substancji niebezpiecznych.	ENV	1 393 033	177 834	835 820	457 841
3	POMINNO Sp. z o.o.	Zarządzanie ryzykiem związanym z chemikaliami i ocena rozwiązań alternatywnych: narzędzia i najlepsze praktyki wspierające gospodarkę o obiegu zamkniętym, tworzenie bardziej zrównoważonych produktów i unikanie niefortunnego zastępowania substancji niebezpiecznych.	ENV	2 211 754	282 352	1 327 054	735 968
4	Morski Instytut Rybacki - Państwowy Instytut Badawczy	Skoordynowane opracowywanie i wdrażanie najlepszych praktyk w zakresie ograniczania przyłówów w regionach północnego Atlantyku, Morza Bałtyckiego i Morza Śródziemnego	NAT	1 273 615	181 558	853 323	329 940

Lp.	Nazwa Wnioskodawcy	Tytuł przedsięwzięcia	Rodzaj projektu	Całkowity koszt [PLN]	Kwota dof. ze środków KE [EUR]	Kwota dof. ze środków KE [PLN]	Kwota dof. ze środków NFOŚiGW [PLN]
5	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie	Zintegrowane zarządzanie wodami na Litwie	IPE	2 572 700	191 584	900 445	833 237
RAZEM 2022				23 881 617	2 930 840	13 774 948	4 690 625
NABORY 2023							
6	Uniwersytet Gdański	Różnorodność biologiczna wybrzeża południowego Bałtyku - odtwarzanie siedlisk wydmych i opracowanie dobrych praktyk zarządzania morską strefą brzegową.	NAT	40 099 883	5 716 363	26 866 906	10 303 453
7	Województwo Pomorskie	Wdrożenie Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego (PGOWP) uwzględniającego hierarchię sposobów postępowania z odpadami komunalnymi oraz zasady gospodarki cyrkularnej (GOZ)	IPE	102 963 300	13 144 251	61 777 980	33 069 839
8	Instytut Ochrony Środowiska - PIB	LIFE ENSPIRE - Badanie nowych scenariuszy stopniowej integracji państw sąsiadujących z systemem EU ETS po 2050	GIC	6 724 083	858 394	4 034 452	2 143 024
9	URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO	LIFE DREAM CITIES Projektowanie i realizacja wzorcowej adaptacji wśród miast średniej wielkości – „Małopolska gotowa na adaptację”	CCA	24 614 882	3 142 325	14 768 928	7 883 649
10	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	Działania ochronne dla najrzadszego gatunku wróblowego kontynentalnej Europy: transgraniczna inicjatywa odbudowy populacji wodniczki	NAT	11 251 730	1 795 488	8 438 794	2 060 885
11	Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Syntez Chemicznych	Wykorzystanie pofermentów w bionawozach dla rolnictwa przyjaznego środowisku	CCM	8 490 390	233 816	1 098 935	632 263
RAZEM 2023				194 144 268	24 890 637	116 985 994	56 093 113
NABÓR 2024							
12	Gmina Poddebice	Zastosowanie NBS w celu zmniejszenia wpływu rolnictwa na zasoby wodne w obliczu zmiany klimatu	CCA	28 623 113	3 848 296	18 086 993	8 082 480
13	Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju	LIFE Plan4Climate - Wzmocnienie planowania w dziedzinie energii i klimatu w celu osiągnięcia neutralności klimatycznej poprzez przyjazną dla środowiska i sprawiedliwą społecznie transformację w Europie.	GIC	678 751	80 649	379 050	211 703
14	Miasto Rzeszów	Wspólne lokalne i regionalne działania oraz modele predykcyjne na rzecz poprawy jakości powietrza i odporności	GIE	1 413 826	180 488	848 294	450 388
15	Woj. Podkarpackie	Wspólne lokalne i regionalne działania oraz modele predykcyjne na rzecz poprawy jakości powietrza i odporności	GIE	317 809	40 571	190 684	101 238
RAZEM 2024				31 033 498	4 150 004	19 505 020	8 845 809
Razem Nabory 2022, 2023, 2024				249 059 383	31 971 481	150 265 962	69 629 547

Zestawienie wszystkich projektów z naboru 2023 oraz naboru 2024 dofinansowywanych przez KE, dla których umowy z NFOŚiGW zaczęto przygotowywać w roku 2025 przedstawia tabela 2. Współfinansowanie NFOŚiGW dla tych 3 umów wynosi ponad 15 213 413 zł. Dodatkowo 5 projektów z naborów 2024 r. podlega obecnie ocenie i zostanie przedstawiona Zarządowi NFOŚiGW, w celu podjęcia decyzji o przyznaniu dofinansowania.

Tabela 2. Zestawienie projektów z naboru 2023 oraz z naboru 2024 dla których przygotowywane są umowy o dotację NFOŚiGW (dla środków KE przyjęto kurs przeliczeniowy 4,70 PLN/EUR) – stan na 31.12.2025.

Lp.	Beneficjent	Nazwa przedsięwzięcia	Obszar priorytet.	Całkowity koszt [PLN]	Dof. NFOŚiGW [%]	Środki NFOŚiGW [PLN]
Nabór LIFE 2023						
1	Polskie Stowarzyszenie Nowej Mobilności	Pilot program to develop a network of charging infrastructure for eHDV in CEE region	CLIMA / CCM	24 110 718	30	3 616 608
Nabór LIFE 2024						
2	Uniwersytet Szczeciński	Life Drawa Bis - renaturyzacja dorzecza, poprawa warunków hydrologicznych w zlewni Drawy w odpowiedzi na postępujące zmiany klimatu i zagospodarowanie zlewni.	NAT	25 038 897	35	8 763 614
3	Instytut Ochrony Środowiska - PIB	Opracowanie zaawansowanej wielopoziomowej metody inwentaryzacji strumieni gazów cieplarnianych z gleb	CLIMA / GOV	8 094 831	35	2 833 191
RAZEM				57 244 446		15 213 413

Ponadto, w tabeli 2a przedstawione zostało zestawienie projektów zagranicznych z naborów 2024 r., w których polskie podmioty uzyskały wsparcie KE, a które nie wystąpiły o współfinansowanie do NFOŚiGW, oraz projekty podprogramu „Przejście na czystą energię” (CET), dofinansowywane przez KE do poziomu 95 % ich kosztów kwalifikowanych.

Tabela 2a. Zestawienie projektów zagranicznych z naboru 2024 r. w których polskie podmioty uzyskały wsparcie KE i które nie wystąpiły o współfinansowanie do NFOŚiGW oraz projekty podprogramu „Przejście na czystą energię” (CET) dofinansowywane przez KE do poziomu 95 % ich kosztów kwalifikowanych.

Lp.	Beneficjent (Koordynator/Współbeneficjent)	Nazwa przedsięwzięcia	Obszar	Środki KE [EUR]
1	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	Motywowanie i wspieranie przedsiębiorstw w działaniach na rzecz transformacji w kierunku czystej energii.	CET	83 739
2	MOSTOSTAL WARSZAWA S.A.	Zintegrowane kontrakty o poprawę efektywności energetycznej (EPC) na rzecz przyspieszenia renowacji budynków.	CET	187 036
	Przedsiębiorstwo Robót Elewacyjnych "FASADA" Sp. z o.o.		CET	150 544
3	Narodowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	Działania na rzecz renowacji budynków w celu osiągnięcia standardu obiektów zeroemisyjnych.	CET	99 050
4	Narodowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	Wdrażanie społeczności energetycznych do lokalnych planów i strategii przez organy publiczne.	CET	123 542
	Instytut Rozwoju Miast i Regionów		CET	97 177

Lp.	Beneficjent (Koordynator/Współbeneficjent)	Nazwa przedsięwzięcia	Obszar	Środki KE [EUR]
	Miasto Siemiatycze		CET	46 454
5	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	Wspieranie państw członkowskich w zwalczaniu ubóstwa energetycznego.	CET	155 626
6	PLZ SPOLDZIELNIA	Umożliwienie społecznościom energetycznym rozwoju (projekt SHINE) w całej Europie.	CET	75 795
	Miasto Stołeczne Warszawa		CET	88 740
7	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	Efektywne wytyczne, doradztwo, innowacyjne wsparcie i stymulowanie rozwoju społeczności energetycznych.	CET	233 388
8	Główny Urząd Statystyczny	ODYSSEE-MURE – Monitorowanie wdrażania przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (EED).	CET	13 928
	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.		CET	25 129
9	Narodowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	EXQUISHEAT – Standaryzowane rozwiązania w zakresie pomp ciepła dla zrównoważonej produkcji żywności.	CET	164 236
10	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii	Wsparcie dla gmin w transformacji w kierunku czystej energii – wdrażanie zintegrowanych usług renowacji budynków.	CET	478 507
	Górnoląsko-Zagłębiowska Metropolia		CET	188 113
	Mazowiecka Agencja Energetyczna Sp. z o.o.		CET	300 091
	Narodowa Agencja Poszanowania Energii S.A.		CET	137 045
	Ogólnokrajowe Stowarzyszenie "Poszanowanie Energii i Środowiska"		CET	105 818
	ENMS POLSKA Sp. z o.o.		CET	10 927
	GOLABEK ANDRZEJ JOZEF		CET	10 927
	Dolnośląska Agencja Energii i Środowiska s.c. J. Żurawski, B. Żurawska	CET	10 927	
11	Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A.	Krajowe centra finansowania efektywności energetycznej.	CET	237 414
12	TREE CAPITAL Sp. z o.o.	Wysokowydajne, ekologiczne i komfortowe akustyczne rozwiązania sufitowe z recyklingowanej, niskowęglowej wełny mineralnej.	ENV	88 275
	Saint Gobain Construction Products Polska Sp. z o.o.			118 449
13	Gmina i Miasto Nisko	LIFE: Trampolina kompetencji dla ukraińskiego sektora zarządzania wodami miejskimi.	PRE	46 224
			Razem	3 277 103,62

4. Nabory LIFE 2025

4.1 Nabory do KE 2025

Ogłoszone przez KE nabory LIFE w 2025 roku stanowiły piątą serię naborów w perspektywie finansowej 2021-2027. W naborach LIFE 2025 roku dla projektów standardowych (SAP) i innych działań (OA) obowiązywał tryb jednoetapowy – składane były pełne wnioski. Dla projektów strategicznych obowiązywał tryb dwuetapowy.

Działalność Krajowego Punktu Konsultacyjnego Programu LIFE i wdrażanie programu priorytetowego Współfinansowanie Programu LIFE przełożyły się na dużą aktywizację polskich wnioskodawców do Programu LIFE.

Zgodnie z danymi przekazanymi Krajowym Punktem Kontaktowym LIFE przez Komisję Europejską, liczba wniosków złożonych w poszczególnych naborach LIFE prezentuje się następująco:

- Przyroda i bioróżnorodność (LIFE-2025-SAP-NAT) – polscy wnioskodawcy złożyli jako podmiot koordynujący 10 wniosków (5. miejsce w Europie) na 168 wniosków złożonych z całej Europy.
- Łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej (LIFE-2025-SAP-CLIMA) – polscy wnioskodawcy złożyli jako podmiot koordynujący 18 wniosków (5. miejsce w Europie) na 260 wniosków złożonych z całej Europy.
- Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia (LIFE-2025-SAP-ENV) – polscy wnioskodawcy złożyli jako podmiot koordynujący 12 wniosków (10. miejsce w Europie) na 348 wniosków złożonych z całej Europy.
- Przejście na czystą energię (LIFE-2025-CET) – polscy wnioskodawcy złożyli 4 wnioski. Złożono łącznie 319 wniosków z całej Europy. Dane dotyczące uczestników (beneficjentów i współbeneficjentów) mówią o 2638 uczestnikach z Europy, z czego z Polski 77 – co plasuje Polskę na 14. miejscu.
- Projekty Strategiczne (LIFE-2025-STRAT-two-stage) – polscy wnioskodawcy złożyli 7 (najwięcej w Europie) wniosków (jako podmiot koordynujący) na 41 wniosków złożonych z całej Europy.

Na chwilę przygotowania Informacji KE nie poinformowała KPK o wynikach naborów 2025 roku.

4.2 Inkubator wniosków LIFE

Jednym z działań podjętych przez NFOŚiGW w 2025 r. było uruchomienie, w ramach programu priorytetowego Współfinansowanie Programu LIFE, kolejnego naboru Inkubatora Wniosków LIFE.

Nabór trwał od 26.02.2025 r. do 15.04.2025 r. (w przypadku wniosków dotyczących podprogramu Przejście na czystą energię - do 16.05.2025 r.).

Łącznie do NFOŚiGW wpłynęło 14 wniosków, z których cztery zostały negatywnie ocenione w zakresie kryteriów dostępu (ocena formalna), 2 negatywnie w zakresie kryteriów jakościowych, a 8 pozytywnie w zakresie kryteriów jakościowych.

Nabór Inkubator Wniosków LIFE 2024 r. zakończył się zatwierdzeniem do dofinansowania 8 dotacji na przygotowanie wniosków do Programu LIFE. 6 umów zostało zawartych w 2025 roku. 2 wnioskodawców wycofało się z dofinansowania.

W 2025 roku zawarto 9 umów o dofinansowanie przedsięwzięć w formie dotacji w ramach Inkubatora (co przedstawia tabela 3):

- 6 umów zawarto z wnioskodawcami z naboru 2025 r.,
- 3 umowy zawarto z wnioskodawcami z naboru 2024 r.

Łączna kwota przyznanego w 2025 roku dofinansowania wyniosła 414 687,12 zł.

Tabela 3. Zestawienie wniosków w ramach Inkubatora Wniosków LIFE, na których realizację zawarto umowy o dofinansowanie w formie dotacji ze środków NFOŚiGW w 2025 r.

L.p.	Nazwa wnioskodawcy	Nazwa przedsięwzięcia	Kwota przyznanego dofinansowania w PLN
1	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP) (nabór 2024 r.)	Przygotowanie wniosku do Programu LIFE pn.: Renaturalizacja i ochrona priorytetowych obszarów migracji siewkowców wzdłuż Wschodnio-Atlantyckiego Szlaku Wędrownego (EAF) – od borealnych łągowisk przez Morze Wattów po atlantyckie zimowiska	32 000,00
2	Miasto Piotrków Trybunalski (nabór 2024 r.)	Przygotowanie wniosku do Programu LIFE pn.: Bugaj_LIFE Wdrażanie niebiesko-zielonej infrastruktury z zakresu adaptacji do zmian klimatu w celu rozwiązania problemów środowiskowych zbiornika Bugaj	80 000,00
3	Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii (nabór 2024 r.)	Przygotowanie wniosku do Programu LIFE pn.: Wsparcie dla gmin w transformacji na czystą energię – wdrażanie zintegrowanych usług remontowych w budownictwie	33 487,12
4	Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (PTOP)	Przygotowanie wniosku do Programu LIFE pn.: Ochrona ekosystemów Puszczy Białowieskiej poprzez usuwanie gatunków obcych	50 000,00
5	Powiat Wieluński	Przygotowanie wniosku do Programu LIFE pn.: KOMPETENCJE SPOŁECZNOŚCI ENERGETYCZNYCH W LIFE (ENERGY COMMUNITY COMPETENCES IN LIFE)	50 000,00
6	KAPE S.A.	Przygotowanie wniosku do Programu LIFE pn. "Zarządzanie ryzykiem efektu - zielone światło dla modelu ESCO"	25 200,00
7	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie	Przygotowanie wniosku do Programu LIFE pn.: Inteligentne Centrum Doradztwa Rolniczego: Cyfrowa Transformacja Rolnictwa w Monitoringu Emisji GHG i Sekwestracji Węgla z Wykorzystaniem AI, LLM, ML i Big Data dla Zrównoważonego Rozwoju	70 000,00
8	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie	Przygotowanie wniosku do Programu LIFE pn.: Ochrona i wzmocnienie populacji kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej i żółwia błotnego w centralnej Polsce	50 000,00
9	Województwo Świętokrzyskie - Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach	Przygotowanie wniosku do Programu LIFE pn.: Renaturyzacja i ochrona siedlisk rzecznych dla zachowania zagrożonych małży słodkowodnych - LIFE Spawn	24 000,00
W sumie:			414 687,12

4.3 Nabór wniosków o współfinansowanie przedsięwzięć przez NFOŚiGW w 2025 r.

W pozostałych naborach, realizowanych w ramach programu priorytetowego „Współfinansowanie Programu LIFE”, w 2025 r. wpłynęło do NFOŚiGW 18 wniosków, z czego:

- 13 wniosków o dotację na łączną kwotę 164 812 tys. zł, w ramach kontynuowanego naboru o współfinansowanie projektów LIFE 2024, który zakończył się 30.12.2025 r.:
- w trybie naboru podstawowego 10 wniosków, w tym 7 wniosków dotyczących projektów standardowych i 3 wnioski dotyczące projektów strategicznych,
- w trybie naboru uzupełniającego 3 wnioski, wszystkie dotyczące projektów standardowych;

- 4 wnioski o dotację na łączną kwotę 29 468 tys. zł, w ramach naboru o współfinansowanie projektów LIFE 2025, który rozpoczął się 18.06.2025 r., wszystkie wnioski dotyczyły projektów standardowych;
- 1 wniosek w ramach naboru dotyczącego pożyczek, który rozpoczął się 03.03.2025 r., na łączną kwotę 1 950 tys. zł.

W 2025 r. podpisano 15 umów dotacji na łączną kwotę 69 629 tys. zł, które dotyczyły współfinansowania przez Narodowy Fundusz projektów LIFE wybranych przez Komisję Europejską w naborze 2022 r. (5 projekty), naborze 2023 (6 projektów) i naborze 2024 r. (4 projekty).

Zawarte umowy pozwolą na osiągnięcie poniższych wskaźników:

- liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne, bądź opracowano programy ochrony: 1 szt.;
- powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony: 28 029 ha;
- liczba wykonanych/przetestowanych instalacji innowacyjnych, pilotażowych lub demonstracyjnych: 13 szt.;
- zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych: 11 mln osób.

W ramach naboru wniosków o udzielenie pożyczki na wkład własny i zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć LIFE, wpłynął 1 wniosek, na łączną kwotę 1 950 tys. zł, który jest zaakceptowany. W związku z czym w 2025 r. zawarto jedną umowę o pożyczkę. Nabór zostanie zakończony 31 grudnia 2027 r.

Informację o efektach rzeczowych i ekologicznych planowanych w umowach dotacji zawartych w roku 2025 zawarto w Załączniku nr 2. Przygotowano ją na podstawie systemów informatycznych Narodowego Funduszu.

4.4 Współfinansowanie projektów LIFE przez NFOŚiGW w latach 2021-2025

W zakresie współfinansowania przez NFOŚiGW projektów LIFE w latach 2021-2025 zawarto 48 umów dotacji na łączną kwotę 286 mln zł, co pozwoliło polskim beneficjentom pozyskać z Programu LIFE dotacje KE o łącznej wartości 115,7 euro.

NFOŚiGW zawarł również 6 umów pożyczki na zachowanie płynności finansowej projektów LIFE na łączną kwotę 5,1 mln zł.

Ponadto wsparto przygotowanie wniosków do Programu LIFE w ramach Inkubatora wniosków LIFE, zawierając 42 umowy dotacji na kwotę 2,9 mln zł.

Wypłaty dofinansowania NFOŚiGW na wsparcie projektów LIFE w latach 2021-2025 w ramach umów zawartych i kontynuowanych z lat poprzednich wyniosły: 138,4 mln zł w ramach 80 umów dotacji na współfinansowanie projektów LIFE, 1,48 mln zł w ramach 42 umów dotacji na przygotowanie wniosków do LIFE oraz 2,88 mln zł w ramach 6 umów pożyczek.

W zakresie współfinansowania przez NFOŚiGW projektów LIFE w latach 2021-2025 uzyskano następujące wartości wskaźników osiągnięcia celu programu priorytetowego:

Wskaźniki planowane do osiągnięcia w ramach programu priorytetowego z umów podpisanych do 2025 roku i w latach kolejnych:

- liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne bądź opracowano programy ochrony: 70 szt.;
- powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony: 120 000 ha;
- liczba wykonanych/przetestowanych instalacji innowacyjnych, pilotażowych lub demonstracyjnych: 20 szt.;
- zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno- promocyjnych oraz informacyjnych: 28 mln osób.

Wskaźniki osiągnięte w ramach umów zakończonych rzeczowo w latach do 2025 r.:

- liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne bądź opracowano programy ochrony: 43 szt.;
- powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony (ha): 126 711 ha;
- liczba wykonanych/przetestowanych instalacji innowacyjnych, pilotażowych lub demonstracyjnych: 10 szt.;
- zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych: 18,8 mln osób.

Stopień wdrażania programu w latach 2021-2025:

- w zakresie budżetu (umowy zawarte i uchwały podjęte):
 - wykonanie budżetu dotacyjnego: 81,5% (przewiduje się konieczność zwiększenia budżetu),
 - wykonanie budżetu pożyczkowego: 20,3%;
- w zakresie wskaźników (umowy z planowaną lub faktyczną datą osiągnięcia efektu rzeczowego do 2025):
 - wykonanie planowanego wskaźnika ochrony gatunków zagrożonych: 61 %,
 - wykonanie planowanego wskaźnika ochrony siedlisk: 106%,
 - wykonanie planowanego wskaźnika wykonanych/przetestowanych instalacji innowacyjnych, pilotażowych lub demonstracyjnych: 50%,
 - wykonanie planowanego wskaźnika zasięgu zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych: 67%.

4.5 Porównanie naborów KE 2024 i 2025

W naborach 2024 złożonych zostało 53 wniosków koordynowanych przez podmioty z Polski, a 288 polskich podmiotów uczestniczyło w naborach 2024 jako koordynator/partner we wnioskach LIFE na projekty SAP²/CET³. Z kolei w naborach 2025 złożonych zostało 51 wniosków koordynowanych przez

² Standard Action Project – projekty standardowe składane w naborach NATURE/ENVIROMENT/CLIMAT

³ Clean Energy Transition – nabory z Przejścia na Czystą Energię

podmioty z Polski, a 266 polskich podmiotów uczestniczyło w naborach 2025 jako koordynator/partner we wnioskach LIFE na projekty SAP/CET.

W porównaniu do 2024 roku, w naborach 2025 złożono zbliżoną liczbę wniosków, szczegółowe proporcje przedstawiają się następująco: NAT: 14/10; ENV 9/12; CLIMA 18/18; CET 7/4; STRAT⁴ 5/7).

W naborach 2025 KE zanotowała najwyższą liczbę złożonych wniosków z całej Europy, wśród naborów 2021-2025. W 2025 wpłynęło 1095 wniosków standardowych i projektów CET, gdy rok wcześniej było ich 895, a w 2023 – 601.

W zakresie projektów strategicznych wciąż utrzymuje duże zainteresowanie polskich wnioskodawców tego typu przedsięwzięciami. W naborze 2025 złożono aż 7 wniosków z Polski, dla porównania - w naborze 2024 było to 5 wniosków, a w naborze 2023 – 3 wnioski. We wszystkich trzech naborach były to najwyższe wartości w Europie. Polska utrzymuje się na pozycji lidera w liczbie projektów strategicznych LIFE (1 miejsce w Europie, ex aequo z Finlandią).

Zestawienie projektów LIFE złożonych do KE w naborze 2025 w poszczególnych podprogramach przedstawiono w Tabeli 4.

Tabela 4. Wnioski projektów standardowych LIFE złożone do KE w naborach 2025 r.

		Wszystkie kraje członkowskie UE	Wszystkie kraje członkowskie UE	Polska	Polska	Partnerzy we wnioskach
Obszar	Podprogram	Liczba wniosków	Wnioskowana kwota dof. KE w EUR	Beneficjenci koordynujący	Wnioskowana kwota dof. KE w EUR	Partnerzy we wnioskach
Środowisko	Gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia	348	939 366 124	12	30 359 232	38
	Przyroda i różnorodność biologiczna	168	939 789 353	10	18 388 734	50
Klimat	Łagodzenie zmian klimatu i przystosowanie się do nich	260	597 886 443	18	22 930 568	61
	Przejęcie na czystą energię	319	656 513 883	4	1 909 447	69
SUMA		1095	3 133 555 803	44	73 587 981	218

5. Realizacja projektów LIFE w Polsce w latach 2008-2025

5.1 Projekty LIFE dofinansowane przez NFOŚiGW

Od roku 2008, kiedy NFOŚiGW włączył się w realizację Programu LIFE w Polsce jako instytucja współfinansująca, podpisano 168 umów, w tym 143 umów o dofinansowanie w formie dotacji, 24 umowy dofinansowania w formie pożyczki na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia oraz 1 umowę dofinansowania w formie pożyczki na zapewnienie wkładu własnego Wnioskodawcy.

⁴ Projekty Strategiczne składane w naborach SIP/SNAP

Większość projektów współfinansowanych przez NFOŚiGW (110) to przedsięwzięcia krajowe – realizowane przez polskich beneficjentów na terenie Polski.

Polskie podmioty brały także udział w realizacji projektów zagranicznych (29 przedsięwzięć, 38 umów), koordynowanych przez podmioty z Włoch, Szwecji, Belgii, Bułgarii, Litwy, Hiszpanii, Holandii, Niemiec, Bułgarii, Czech, Estonii, Francji, Słowacji oraz Finlandii.

Zestawienie wszystkich zawartych umów o współfinansowanie projektów LIFE stanowi załącznik 1 do Informacji. Strukturę zawartych umów oraz dane finansowe przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5. Zestawienie umów dotacji na współfinansowanie polskich i realizowanych w Polsce zagranicznych projektów LIFE zawartych przez NFOŚiGW w latach 2008-2025. Dla dofinansowania KE przyjęto kurs przeliczeniowy 4,24 PLN/EUR dla lat 2007-2020 oraz 4,70 PLN/EUR dla lat 2021-2027

Instrument Finansowy LIFE+ (perspektywa 2007-2013)					
rodzaj umowy	liczba umów	zakres tematyczny	całkowity koszt [PLN]	kwota dofinansowania ze środków KE [PLN]	kwota dofinansowania ze środków NFOŚiGW [PLN]
dotacje	38	Przyroda i różnorodność biologiczna	429 686 755	242 695 887	185 810 606
	18	Ochrona środowiska i zarządzanie zasobami	121 284 857	59 211 278	49 941 763
	10	Zarządzanie i informacja w zakresie środowiska	67 545 757	35 150 014	29 937 379
	66	RAZEM	618 517 369	337 057 179	265 689 748
Program LIFE (perspektywa 2014-2020)					
dotacje	11	Przyroda i różnorodność biologiczna	133 273 529	78 778 747	42 211 099
	3	Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami	6 821 781	4 055 296	2 127 194
	9	Zarządzanie i informacja w zakresie środowiska	48 035 176	27 750 477	12 970 803
	5	Dostosowanie się do skutków zmian klimatu	41 290 531	21 089 237	12 401 647
	5	Łagodzenie skutków zmiany klimatu	29 025 077	13 838 287	9 130 194
	4	Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu	23 069 874	13 801 895	6 759 186
	7	Projekty zintegrowane	292 227 897	174 926 148	89 718 204
	44	RAZEM	573 743 865	334 240 087	175 318 327

Program LIFE (perspektywa 2021-2027) do roku 2024					
dotacje	1	Zarządzanie i informacja w zakresie przyrody	6 706 891	4 020 803	2 705 531
	1	Strategiczne projekty przyrodnicze	168 934 859	101 360 914	57 846 528
	2	Strategiczne projekty zintegrowane – działania na rzecz klimatu	194 609 521	116 765 712	67 000 478
	6	Przyroda i różnorodność biologiczna	175 247 833	85 333 355	27 394 754
	2	Strategiczne projekty środowiskowe	105 536 000	62 678 425	33 903 076
	5	Zarządzanie i informacja w zakresie środowiska	5 226 593	3 116 429	1 754 508
	6	Środowisko	41 284 842	24 770 894	11 082 565
	3	Zarządzanie i informacja w zakresie klimatu	8 117 958	4 842 575	2 605 203
	2	Łagodzenie skutków zmiany klimatu	16 093 294	5 660 675	3 151 905
	5	Dostosowanie się do skutków zmian klimatu	77 763 436	47 571 169	24 461 267
	33	RAZEM	799 521 227	456 120 951	231 905 815
Razem nabory 2008 – 2024					
dotacje	143	-	1 991 782 461	1 127 418 217	672 913 890

Zestawienie poniżej (tabela nr 6) przedstawia strukturę oraz dane finansowe umów zawartych przez NFOŚiGW na dofinansowanie w formie pożyczki w ramach programu priorytetowego „Współfinansowanie Programu LIFE”.

Tabela 6. Zestawienie umów pożyczek na zachowanie płynności finansowej i na wkład własny zawartych przez NFOŚiGW od 2007 r.

Instrument Finansowy LIFE+ (perspektywa 2007-2013)				
rodzaj umowy	liczba umów	zakres tematyczny	całkowity koszt [PLN]	kwota dofinansowania ze środków NFOŚiGW [PLN]
pożyczki	12	Przyroda i różnorodność biologiczna	13 074 976	13 074 976
	2	Zarządzanie i informacja w zakresie środowiska	1 091 956	1 091 956
	3	Ochrona środowiska i zarządzanie zasobami	2 656 310	2 656 310
	17	RAZEM	16 823 242	16 823 242

Program LIFE (perspektywa 2014-2020 i 2021-2027)				
pożyczki	1	Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami	4 000 000	4 000 000
	1	Dostosowanie się do skutków zmian klimatu	1 670 775	1 670 775
	1	Łagodzenie skutków zmiany klimatu	529 157	529 157
	3	Przyroda i różnorodność biologiczna	956 760	956 760
	1	Projekty zintegrowane w ramach podprogramu działań na rzecz środowiska	1 950 000	1 950 000
	7	RAZEM	9 106 692	9 106 692
pożyczki	24	ŁĄCZNIE	25 929 934	25 929 934

Beneficjenci, którzy otrzymali dofinansowanie ze środków NFOŚiGW w formie dotacji dla projektów LIFE realizowanych w perspektywie 2021-2027, złożyli dotąd tylko 2 wnioski o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW w formie pożyczki. Jeden wniosek, złożony w 2024 r., oczekuje na zawarcie umowy, umowę dla drugiego, złożonego w 2025 r., zawarto w 2025 r.. Dwie umowy pożyczki zawarte w 2021 r. oraz trzy umowy pożyczki zawarte w 2022 roku dotyczyły projektów z perspektywy 2014-2020.

5.2 Kontrola projektów LIFE w 2025 r.

Umowy na współfinansowanie projektów LIFE+/LIFE podlegają przynajmniej jednokrotnej kontroli w okresie realizacji projektu. Dodatkowo istnieje możliwość przeprowadzenia kontroli doraźnej uzasadnionej występującymi okolicznościami.

W 2025 roku skontrolowanych zostało łącznie 11 przedsięwzięć, trzech z kontrolowanych Beneficjentów otrzymało zalecenia pokontrolne.

W 2025 roku obok kontroli realizowanych w ramach kwartalnych planów kontroli, przeprowadzono kontrolę doraźną projektu strategicznego realizowanego przez konsorcjum kierowane przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej „Odtworzenie oraz zachowanie obszarów bagiennych, torfowisk i terenów podmokłych na obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury” (Wetlands Green LIFE). Przesłanką podjęcia kontroli były istotne opóźnienia w projekcie oraz podejrzenie zaistnienia nieprawidłowości w zakresie delegowania i dokumentowania czasu pracy osób zaangażowanych w projekt. Wyniki kontroli, potwierdzające w dużej mierze wcześniejsze podejrzenia, zostały przekazane do MKiŚ i CINEA. NFOŚiGW wydał zalecenia pokontrolne, zawierające m.in. działania naprawcze do zrealizowania w najbliższych miesiącach.

Zestawienie kontrolowanych w 2025 r. umów przedstawiono w tabeli nr 7 poniżej.

Tabela 7. Zestawienie umów, których kontrolę przeprowadzono w 2025 r.

Lp.	Numer umowy	Nazwa przedsięwzięcia	Beneficjent	Zalecenia pokontrolne	Realizacja zaleceń
1.	920/2020	„Rozwiązania do oceny podatności/ryzyka zmiany klimatu i planowania adaptacji w dużej architekturze komercyjnej”	INVETEKO S.A.	nie	n/d
2.	265/2023	„Eko-ambasadorzy na rzecz eliminacji szkodliwych chemikaliów w otoczeniu”	Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie	nie	n/d
3.	8/2024	„Eko-Ambasadorzy na rzecz eliminacji szkodliwych chemikaliów w otoczeniu”	DetoxED Sp. z o.o.	Nie	n/d
4.	3288/2022	„Czynnik ludzki: adaptacja miast na potrzeby Jutra”	Gmina Miejska Kraków	nie	n/d
5.	2244/2021	„Innowacyjne urządzenie chłodnicze z napędem solarnym oparte o przyjazne dla klimatu czynniki chłodnicze i magazynowanie energii termicznej”	Politechnika Wrocławska	tak	Zrealizowane*
6.	311/2024	„System przewidywania i zapobiegania powodziom błyskawicznym”	Meteo Sp. z o.o.	nie	n/d
7.	2790/2021	„Wielostronny Projekt innowacji krajobrazowej i technologicznej służący odtwarzaniu ekosystemów torfowiskowych”	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	tak	Zrealizowane*
8.	3048/2021	„Wielostronny projekt innowacji krajobrazowej i technologicznej służący odtwarzaniu ekosystemów torfowiskowych”	Klub Przyrodników	nie	n/d
9.	3374/2022	„Odtworzenie oraz zachowanie obszarów bagiennych, torfowisk i terenów podmokłych na Obszarach Natura 2000 i Zielonej Infrastruktury”	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej	tak	w toku
10.	276/2023	„Dążenie do zerowej emisji w europejskich odlewniach stopów żelaza, poprzez stosowanie nieorganicznych spoiw do mas”	Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica	nie	n/d
11.	193/2018	„Innowacyjna platforma technologiczna usprawniająca zarządzanie terenami zielonymi w celu lepszej adaptacji do zmian klimatu”	Gmina Miejska Kraków	nie	n/d

* Zalecenia dotyczące umowy 2244/2021 wydane dla Politechniki Wrocławskiej dotyczyły zmiany kosztów kwalifikowalnych oraz zakresu rzeczowego, co zostało uregulowane aneksem do umowy oraz protokołami odbioru, które zostały uzupełnione i przesłane do NFOŚiGW, a dla umowy 2790/2021 wydane dla Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków dotyczyły niewykonania wszystkich pozycji Harmonogramu rzeczowo-finansowego oraz uzupełnienia protokołów odbioru i ustawienia tablic informacyjnych.

6. Działania Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE w 2025 r.

6.1 Realizacja Projektu Budowania Potencjału LIFE – umowa pomiędzy KE i NFOŚiGW

Projekt 101101078 – LIFE21-CAP-PL-CBP 4 LIFE_PL jest realizowany od 1 lutego 2023 r. do 31 stycznia 2026 r., w wyniku umowy podpisanej pomiędzy NFOŚiGW a European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA) na Budowanie Potencjału Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE w Polsce.

Przyznana NFOŚiGW kwota dofinansowania KE to 503 063,00 euro. Budżet łączny projektu wynosi 529 540,00 euro.

Projekt obejmuje m.in. działania informacyjno-promocyjne Krajowego Punktu Kontaktowego Programu LIFE (KPK LIFE) na rzecz rozpowszechniania wiedzy o Programie LIFE w Polsce oraz szeroko pojęte wsparcie polskich wnioskodawców LIFE, w tym w formie szkoleń, webinarów, warsztatów praktycznych, spotkań i konsultacji.

Najważniejsze działania zrealizowane w projekcie w 2025 r.:

- Dni informacyjne LIFE (08 maja 2025 r. on-line i 13 maja 2025 r. stacjonarnie);
- Konferencja on-line "Finansowanie ochrony środowiska z Programów UE" (26 lutego 2025 r.);
- 4 warsztaty praktyczne (stacjonarne) z przygotowywania projektów LIFE (14 i 22 stycznia 2025 r. oraz 25 i 26 czerwca 2025 r.);
- 6 webinarów dla wnioskodawców:
 - 26.11.2025 – Wybrane polskie projekty LIFE z naborów 2023
 - 5.12.2025 – Efekty wybranych polskich przyrodniczych projektów LIFE
 - 9.12.2025 – Narzędzia do przygotowywania wniosków (drzewo problemów / drzewo celów/ matryca logiczna / AI)
 - 12.12.2025 – Efekty wybranych polskich środowiskowych projektów LIFE
 - 16.12.2025 – Efekty wybranych polskich projektów LIFE z zakresu ochrony klimatu
 - 19.12.2025 – Efekty wybranych polskich projektów LIFE z zakresu CET
- Szkolenie on-line dla pracowników Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich (21 i 23 marca 2025 r.);
- Szkolenie dla pracowników Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE – podniesienie kompetencji w zakresie wspomagania wnioskodawców do Programu LIFE w skutecznym planowaniu projektów i przygotowywaniu wniosków;
- Opracowanie książki pt. „Polskie Projekty LIFE” i wydanie w 1000 egzemplarzy oraz w formie elektronicznej (pdf dostępny na stronie internetowej NFOŚiGW/LIFE);
- Kampania promująca Program LIFE w mediach – serie reklam na 61 portalach internetowych oraz 3 artykuły;
- Aktualizacja narzędzia na stronie internetowej KPK LIFE, pn. "Nawigator po Kanale YouTube LIFE PL" o nowe nagrania materiałów informacyjno-szkoleniowych.

Po zakończeniu realizacji Projektu Budowania Potencjału LIFE w Polsce (CBP 4 LIFE_PL), NFOŚiGW zobowiązany jest złożyć do Komisji Europejskiej Raport Końcowy. W ramach przygotowań do raportu Końcowego opracowane zostało „Podsumowanie realizacji Projektu Budowania Potencjału LIFE w Polsce (CBP 4 LIFE_PL)” – które dołączone zostało do niniejszego sprawozdania (Załącznik nr 3).

6.2 Prezentacje na temat Programu LIFE na konferencjach

W 2025 roku przedstawiciele KPK LIFE przygotowali i zaprezentowali informacje na 18 konferencjach i spotkaniach organizowanych przez inne podmioty lub we współpracy z NFOŚiGW. W tabeli nr 8 przedstawiono zestawienie wspomnianych wydarzeń z 2025 roku.

Tabela 8. Zestawienie wydarzeń podczas których prezentowano Program LIFE w 2025 r.

Lp.	Data	Miejscowość	Nazwa wydarzenia
1	15.01.2025	Warszawa	Spotkanie z NGOs
2	5.02.2025	on-line	Workshop on "Sustainable development of protected areas of Ukraine"
3	26.02.2025	on-line	Konferencja „Finansowanie ochrony środowiska ze środków UE”
4	3.03.2025	Toruń	Welconomy Forum in Toruń
5	25.03.2025	Węgry	CEE InterLIFE Platform Meeting
6	23.04.2025	on-line	IT-PL NCP meeting
7	24.04.2025	Poznań	Dotacje, Innowacje, Zrównoważony Rozwój – możliwości dla firm w 2025 r.
8	6.05.2025	on-line	Spotkanie Informacyjne – nabór dobrych praktyk miejskich w programie URBACT
9	23.05.2025	Warszawa	Ambasadorki i Ambasadory Funduszy UE
10	10.06.2025	Szczawnica	Posiedzenie Konwentu Marszałków Województw RP
11	11.06.2025	on-line	Szkolenie dla Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich
12	12.06.2025	on-line	PIM Webinar nt. finansowania NFOŚiGW i LIFE
13	25-26.09.2025	Rzeszów	Spotkanie POŁĄCZYŁ NAS LIFE
14	23.10.2025	on-line	Możliwości aplikowania o projekty międzynarodowe w wybranych programach - spotkanie informacyjne -
15	28.10.2025	Łódź	PIM Alumni
16	13-14.11.2025	Kraków	Konferencja podsumowująca projekt strategiczny LIFE „Małopolska w zdrowej atmosferze”
17	25.11.2025	Chorzów	CLIMATE-CON 2025
18	27.11.2025	on-line	Program LIFE dla JST

6.3 Webinaria informacyjno-szkoleniowe organizowane przez KPK LIFE w 2025 r.

W trakcie trwania naboru LIFE oraz naboru wniosków o współfinansowanie, NFOŚiGW podjął działania w celu udzielania pomocy polskim wnioskodawcom w ubieganiu się o dofinansowanie ze środków UE.

W 2025 r. odbyło się 6 szkoleń tematycznych dla wnioskodawców – w formie webinarów – w których uczestniczyło 669 osób. Wśród prelegentów obecni byli polscy beneficjenci Programu LIFE, którzy przedstawiali realizowane przez siebie projekty.

Zorganizowana także została doroczna konferencja „Finansowanie ochrony środowiska z Programów UE”, w której prelegentami oprócz NFOŚiGW byli przedstawiciele Krajowych Punktów Kontaktowych innych programów UE (909 uczestników).

Ponadto pierwszy dzień dorocznych Dni Informacyjnych LIFE został zorganizowany w formie webinaru (727 uczestników). Jako prelegenci wystąpili: przedstawiciel Komisji Europejskiej – informacje dot.

naborów LIFE 2025 oraz nowości w Wieloletnim programie prac 2025-2027, NFOŚiGW - propozycje współfinansowania ze środków krajowych NFOŚiGW oraz przedstawiciele innych programów UE.

Nagrania z wyżej wymienionych webinarów dostępne są na kanale YouTube NFOŚiGW/LIFE.

Ponadto, przeprowadzono 1-dniowe szkolenie on-line dla przedstawicieli Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich (PIFE), w którym wzięło udział 129 osób, a nagranie ze szkolenia zostało udostępnione do wewnętrznego użytku PIFE.

W związku z ogłoszeniem kolejnego naboru do programu Inkubator wniosków LIFE, przeprowadzony również został webinar-szkolenie dla wnioskodawców.

Zestawienie przeprowadzonych webinarów zostało zaprezentowane w tabeli nr 9.

Tabela nr 9. Zestawienie webinarów zorganizowanych w roku 2025

Lp.	Termin	Tytuł webinarium
1	26.02.2025	Konferencja – finansowanie ochrony środowiska z Programów UE
2	04.04.2025	Inkubator wniosków LIFE 2025 – szkolenie dotyczące naboru
3	08.05.2025	Dni Informacyjne LIFE – dzień pierwszy (on-line)
4	11.06.2025	Szkolenie dla przedstawicieli Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich
5	26.11.2025	Wybrane polskie projekty LIFE z naborów 2023
6	05.12.2025	Efekty wybranych polskich przyrodniczych projektów LIFE
7	09.12.2025	Narzędzia do przygotowywania wniosków (drzewo problemów / drzewo celów/ AI)
8	12.12.2025	Efekty wybranych polskich środowiskowych projektów LIFE
9	16.12.2025	Efekty wybranych polskich projektów LIFE z zakresu ochrony klimatu
10	19.12.2025	Efekty wybranych polskich projektów LIFE z zakresu CET

6.4 Konsultacje wniosków

Jednym z istotnych zadań KPK LIFE jest wspieranie polskich wnioskodawców, zarówno na etapie opracowywania koncepcji projektu LIFE, jak i w procesie pisania wniosków do Komisji Europejskiej. KPK LIFE zaktualizował *Formularz koncepcji projektu LIFE*, dostępny na stronie internetowej (<https://www.gov.pl/web/nfosigw/ekonsultantlife>), co przelożyło się na lepszą komunikację z potencjalnymi wnioskodawcami oraz uprościło weryfikację koncepcji projektu LIFE. W roku 2025 r. KPK LIFE przeprowadził łącznie 48 konsultacji on-line koncepcji/wniosków do Programu LIFE. W konsultacje zaangażowanych było 3 członków Zespołu KPK LIFE. Duża część zapytań obsługiwana była również na bieżąco, poprzez adresy e-mail ekonsultantLIFE@nfosigw.gov.pl (ponad 300 wiadomości) i life@nfosigw.gov.pl (ponad 1460 wiadomości), a także telefonicznie.

6.5 Pozostałe aktywności KPK LIFE w 2025 r.

Realizowane były następujące działania:

- W ramach założonej w 2024 r. Grupy Roboczej, kontynuowana była współpraca NFOŚiGW ze strategicznym podmiotem z zakresu ochrony w Polsce ekosystemów wodnych: PGW Wody Polskie, z udziałem WWF Polska. Działania grupy mają na celu zacieśnienie i intensyfikację współpracy w zakresie projektów LIFE. Odbyło się 5 spotkań grupy;
- [Nawigator po Kanale YouTube LIFE PL](#) – zakładka na stronie KPK LIFE, która porządkuje niemal 165 godzin materiałów szkoleniowych KPK LIFE udostępnionych na YouTube i umożliwia szybki dostęp do ich fragmentów. Nawigator zawiera osiem kategorii m.in. Wprowadzenie do Programu LIFE, Źródła finansowania oraz poszczególne podprogramy (NAT, ENV, CLIMA, CET, C2M) – w roku 2025 zakładki były aktualizowane o nowe nagrania.
- Prowadzona była strona internetowa KPK LIFE: <https://www.gov.pl/web/nfosigw/program-life>;
- Wzięto udział w Dniach Informacyjnych LIFE KE 13-15.05.2025 r. (online);
- Wzięto udział w szkoleniu CINEA dla KPK „Training session 2025” 1-2.04.2025 r. w Brukseli. Pierwszy dzień poświęcono zagadnieniom związanym z naborami 2025, natomiast drugi obejmował warsztaty dotyczące podprogramów oraz dobrych praktyk;
- Wzięto udział w wydarzeniu Komisji Europejskiej dla beneficjentów naboru 2025 “Welcome Meeting”. Spotkanie 30 września dotyczyło wszystkich projektów, natomiast 1 października skoncentrowano się na podprogramach CET, NAT, Clima, PLP i TA-R, 2 października – część finansowa;
- Prowadzony był monitoring rozpowszechniania w mediach informacji o Programie LIFE, według którego w roku 2025 ukazało się 5 312 artykułów/publikacji/wzmianek/wpisów w mediach społecznościowych o Programie LIFE. Również na stronie Programu LIFE, w aktualnościach LIFE, ukazało się 53, przygotowanych przez Wydział LIFE, publikacji. Najistotniejsze z nich publikowane były również na głównej stronie NFOŚiGW;
- Prowadzono, założony w marcu 2024 r., profil na LinkedIn, dedykowany działalności Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE; Opublikowano 80 postów, które osiągnęły ponad 22 000 wyświetleń;
- Dystrybuowano materiały promocyjne LIFE, m.in. podczas organizowanych wydarzeń.

6.6 Działania planowane do zrealizowania w 2026 r.

Poniżej wskazane zostały najważniejsze działania, zaplanowane do przeprowadzenia w roku 2026:

- Organizacja 2 Dni Informacyjnych LIFE (wydarzenia prowadzone w trybie online i stacjonarnym);
- Organizacja 2 warsztatów praktycznych dla wnioskodawców z przygotowywania projektów LIFE;
- Konsultowanie wniosków do Programu LIFE;
- Promowanie Programu LIFE za pomocą 5 filmów promocyjnych zachęcających do korzystania ze środków Komisji Europejskiej;
- Promowanie 10 podcastów LIFE, prezentujących różne aspekty Programu LIFE;

- Promowanie Programu LIFE z wykorzystaniem książki Polskie projekty LIFE;
- Przeprowadzenie naboru do Inkubatora wniosków LIFE 2026;
- Prowadzenie naboru na współfinansowanie projektów LIFE w formie dotacji i pożyczki;
- Uczestnictwo w zewnętrznych konferencjach/seminariach/spotkaniach, podczas których KPK LIFE będzie promował Program LIFE;
- Organizowanie i przewodniczenie spotkaniom Grupy roboczej LIFE Wody Polskie;
- Prowadzenie strony internetowej KPK LIFE (<https://www.gov.pl/web/nfosigw/program-life>) i profilu KPK LIFE na LinkedIn;
- Monitoring rozpowszechniania w mediach informacji o Programie LIFE;
- Organizacja szkolenia dla pracowników KPK w celu podnoszenia kwalifikacji;
- Monitoring realizacji Projektu Budowania Potencjału LIFE i sprawozdawczość do KE.

Załączniki:

1. Zestawienie dofinansowywanych przez NFOŚiGW projektów LIFE.
2. Zestawienie planowanych efektów ekologicznych z umów zawartych w 2025 roku na współfinansowanie przez NFOŚiGW projektów z naboru 2022-2024.
3. Podsumowanie realizacji Projektu Budowania Potencjału LIFE w Polsce (CBP 4 LIFE_PL).

